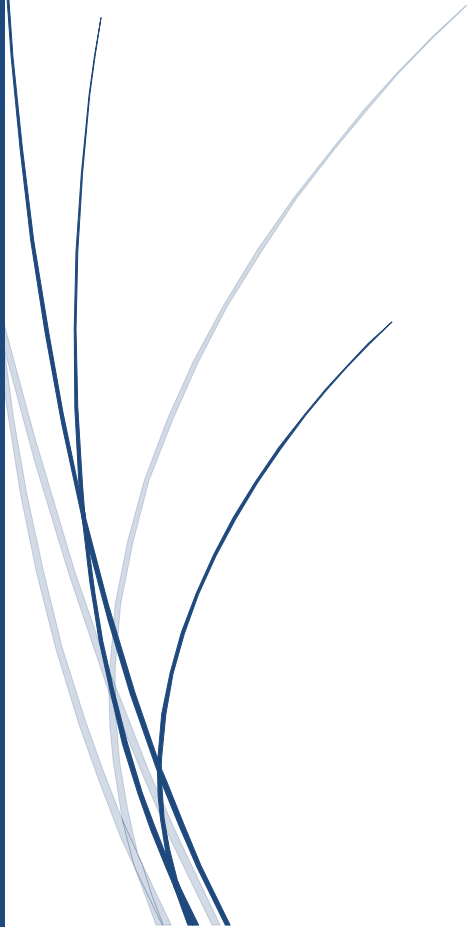

**COORDINADORA TRES
TOMBS TARRAGONA**

Coordinadora Tres Tombs Tarragona

 info@ctrestombs.com

 www.ctrestombs.com

 644915818

PROTOCOL DE BENESTAR I QUALITAT DE LA COORDINADORA DELS TRES TOMBS DE TARRAGONA

ÍNDEX

1. Introducció	3
2. Organització	4
2.1. Permisos	4
2.2. Altres	4
2.3. Funcions del Veterinari	4
3. Participació Èquids	5
3.1. Estat físic	6
3.2. Estat Mental	6
3.3. Altres consideracions	6
4. Lloc de concentració	6
4.1. Transport	6
4.2. Arribada al Lloc de Concentració	7
4.3. Hora d'enganxar	7
5. Recorregut	7
5.1. Organització	7
5.2. Participants	8
6. Finalització	9
6.1 Desenganxar	9
7. Tres Tombs recreació històrica	
7.1. Vestimenta: (Vegeu Annexos de les diferents poblacions adherides)	9
7.1.1 Cavalls muntats recreació històrica	9
7.1.2 Carruatges recreació històrica	10
7.1.3 Traginers	10
7.2 Guarniments.	10
7.3. Carros	10
7.3.1. Carruatges recreació històrica	10
7.3.2. Carros de pagès recreació històrica	10
7.3.3. Carros carregats recreació històrica	
8. Tres Tombs Altres	11
8.1. Vestimenta	11
8.1.1. Cavalls muntats: (a no sé que l'organització indiqui el contrari)	11
8.1.2. Carruatges: (A no ser que l'organització indiqui el contrari)	11
8.1.3. Carros de pagès	11
8.2. Guarniments	11
8.3. Carruatges	12
9. Mesures de control	12
9.1 Mesures de Control	12
9.2 Normativa aplicable	12
9.3 Annex tasques veterinari	13
9.4 Annex requisits Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural	14
10. Altres	15
10.1. Annex I, II, III extrets del Protocol de Benestar a la festa dels Tres Tombs, de Inti Veterinaris, Tonis de Taradell I FAADA	

1.Introducció

De la unió de les entitats organitzadores de Tres Tombs a la Província de Tarragona, neix la coordinadora de Tres Tombs amb l'afany de protegir, preservar i mantenir viva amb qualitat i benestar la festa dels Tres Tombs.

Creiem que l'eina més eficaç per aconseguir aquests objectius és la redacció d'aquest règim normatiu de qui, com i quan pot participar en uns Tres Tombs.

Com a idea principal del projecte tenim: protegir la celebració com a recreació històrica i vetllar per un element primordial i indispensable per aquesta celebració com són els èquids.

Podem recuperar guarniments, carros i banderes o estàndards amb més de 200 anys d'història que son patrimoni etnològic d'aquest país. Però si volem que continuïn donant tombs per Catalunya hem de preservar el seu origen i el seu significat i hem de protegir, cuidar i consentir els èquids que els llueixen.

Perquè estimem i respectem la festa que celebrem, ha arribat el moment de buscar l'excel·lència de la mateixa i això només ho podem aconseguir amb un règim normatiu que regula les celebracions. Cada any fem viatjar els Tres Tombs del passat al present per projectar-los cap al futur i amb aquest decàleg pretenem assegurar a tot risc aquest viatge.

Som hereus i hereves d'una història, hereus i hereves de traginers, ramblers, homes de tralla que amb els seus cavalls, matxos i mules van contribuir a l'expansió del nostre País. Com a tals hem de rendir homenatge als nostres avantpassats, hem de contribuir al fet que una part de la nostra història no es perdi pel camí.

Us presentem la normativa que regularà els Tres Tombs. La paraula Tres Tombs a partir d'ara ha de ser sinònim de qualitat, benestar i rigor en el qual estem construint.

Com a coordinadora lluitarem i centrarem tots els nostres esforços per dur a terme el desplegament d'aquest règim normatiu i vetllar perquè es compleixi.

El Benestar dels èquids conjuntament amb el rigor històric són la premissa fonamental per nosaltres.

2. Organització

2.1. Permisos

- Demanar el permís al Departament d'acció climàtica, alimentació i agenda rural : DECRET 83/2012, de 17 de juliol, sobre regulació de certàmens i altres concentracions d'animals vius a Catalunya. I Complir el requisits del mateix
- Demanar el permís al vostre ajuntament Segons Decret 112/2010, de 31 d'agost, pel qual s'aprova el Reglament d'espectacles públics i activitats recreatives,
  - Consensuar el recorregut amb l'ajuntament i la policia local o protecció civil.

2.2. Altres

- Fer constar al cartell i tota mena de publicitat dels Tres Tombs, reservat el dret d'admissió i obligatorietat d'inscripció per participar.
- Control dels participants a l'arribada entrega del dorsal amb el número corresponent
- No deixar accedir al recinte de la concentració cap participant que no estigui inscrit
- Fer arribar la fitxa d'inscripció de la Coordinadora als participants, que l'hauran de tornar correctament emplenada.
- La Coordinadora enviarà un correu al poble organitzador amb un document d'Excel de tota la gent inscrita amb tota la documentació correcta i que podran participar els Tres Tombs.
- Disposar d'una assegurança de responsabilitat Civil.
- Contractar un Veterinari i aconsellable contractar també un etòleg especialista en comportament equí.
- Fer arribar a la Coordinadora una vegada finalitzada la festa, en cas que de tenir algun incident l'informe del veterinari, l'etòloga en el cas que hi hagi.
- En cas d'incident l'associació també haurà de realitzar un informe explicant els fets, aquest s'adjuntaran a l'informe fet per la Coordinadora.
- Assegurar-se que els participants compleixen la normativa.
- Es vetllarà en tot moment pel benestar animal.
- Acreditar als participants amb la corresponent numeració per poder fer el seguiment dels mateixos
- Disposar d'un pla de contingència per a cavalls desplomats o que requereixin atenció veterinària urgent in situ.

2.3. Funcions del Veterinari

- El Veterinari o la veterinària dels Tres Tombs, tindrà la potestat de prohibir la participació de qualsevol animal, així mateix tindrà la mateixa potestat l'Etòloga
- En el cas que n'hi hagi més d'un i tinguin opinions diferents, es retirarà a l'animal i s'avaluarà a part.
- El veterinari estarà present en totes les fases, per poder garantir que es compleixen tots els punts descrits en aquest protocol.
- El Veterinari tindrà la potestat de prohibir la participació d'un èquid, si no compleix el descrit en aquest protocol, o retirar-lo de la cercavila en cas que el seu benestar tan físic com emocional estigui compromès. Aquesta autoritat li atorga l'organització.
- Si el propietari o requereix un cop l'èquid sigui retirat de la cercavila podrà ser atès pel seu veterinari habitual.

- En cap cas i sota cap circumstància el veterinari serà responsable de cap mena d'accident.

3.Participació Èquids

- Han de fer la inscripció obligatòria 7 dies abans de la celebració INSCRIPCIONS – Tres Tombs Província de Tarragona (ctrestombs.com) La Coordinadora us enviarà un correu d'acceptació d'inscripció
- Els animals han d'estar censats en codi rega
- Els animals han de tenir la documentació al dia: Passaport
- Per fer el trasllat, dels animals, els vehicles han d'estar homologats per la Generalitat de Catalunya: Decret 47/2012
- S'han de complir amb els requisits de benestar, vestimenta i comportament d'aquesta normativa
- És recomanable que disposin d'assegurança de responsabilitat civil
- Han de provenir d'explotacions on es vetlli pel seu benestar, tant físic com mental
- L'edat mínima per participar serà de 4 anys i la màxima de 25 anys (edat màxima segons criteri veterinari
- No inscriure cap participant a l'esdeveniment que refusi el compliment de la Guia d'actuació o que hagi incomplert aquesta guia d'actuació en esdeveniments anteriors o s'hagi enfronta obertament als organitzadors o veterinaris responsables.

Principis bàsics d'un bot estat físic i emocional

PRINCIPIS	CRITERIS
ALIMENTACIÓ	Absència de gana prolongada
	Absència de set prolongada
ALLOTJAMENT	Confort en relació amb el descans
	Confort tèrmic
	Facilitat de moviment
ESTAT SANITARI	Absència de lesions
	Absència de malalties
	Absència de dolor provocat pel maneig
COMPORTAMENT	Expressió de comportament social adequat
	Expressió adequada d'altres conductes
	Relació humà – animal positiva
	Estat emocional positiu

3.1. Estat físic

- No poden estar prims
- No poden estar obesos
- No poden tenir ferides, ni bonys
- No poden tenir coixeses
- No poden tenir inflamacions
- No poden tenir ni tos ni mocs
- No poden tenir alteracions del tegument: incloent la pèrdua de pèl, la inflamació i les ferides.
- Han de tenir un bon estat de forma
- Han de presentar un bon estat de nutrició
- Han de tenir una imatge saludable, pèl brillant i nets
- Han d'anar ferrats o amb cascos ben retallats i pintats amb pomada especial per ells

3.2. Estat Mental

- Han d'estar acostumats al contacte amb la gent
- Han d'estar acostumats a participar en Tres Tombs o activitats similars
- Han de ser de caràcter tranquil i amè
- No poden tenir un comportament defensiu, orelles enrere, intentar mossegar,
- Si un animal mostra signes d'alteració durant el recorregut, l'organització el farà retirar

3.3. Altres consideracions

- No es pot subministrar el mateix dia, a l'animal, cap mena de sedant, relaxant o medicament que alteri el seu comportament. En cas de sospita per part de l'organització, veterinari o etòleg d'aquest fet, es procedirà per part del veterinari a realitzar una analítica, si el propietari de l'èquid es nega, es prohibirà la participació en qualsevol Tres Tombs de la província adherits a la Coordinadora.
- Els animals procedents de tractats o hípiques, han d'anar acompanyats per un responsable del tractant o l'hípica.
- El veterinari i l'organització tindran la potestat de prohibir la participació si així ho considera oportú.

4.Lloc de concentració

4.1. Transport

- Tota persona que vulgui transportar els cavalls ha de tenir el certificat oficial de Benestar animal durant el transport (UE).
- Els Vehicles han d'estar homologats per aquest fi i han de seguir les indicacions del: Manual de Benestar animal durant el transport Generalitat de Catalunya.
- La durada del trajecte s'aconsella que no sigui major a dues hores.

- Aquells animals que no utilitzin transport per arribar al lloc de concentració, en cap cas el trajecte podrà superar la mitja hora o els 5 km, i el temps que s'esperin fins a començar haurà de ser de 30 minuts, i ho faran desmuntats i al lloc de concentració.

4.2. Arribada al Lloc de Concentració

- Una vegada arribats al lloc de concentració els èquids s'han de descarregar del camió o remolc. Amb tranquil·litat, per evitar situacions destres.
- El Veterinari i l'Etòleg inspeccionaran els èquids per garantir que tots tenen un bon benestar físic i mental, de no sé així no podran participar.
- El lloc de concentració, ha de disposar d'un punt d'aigua com a mínim.
- Cada participant portarà la seva pròpia galleda per abeurar els animals.
- Es disposarà d'un lloc el suficientment gran per realitzar la concentració.
- Recordatori:
  - Els èquids que arribin enganxats si ho fan 30 minuts abans de la sortida, s'han de desenganxar.
  - S'ha de passar pel punt de control a mostrar la documentació pertinent i aquesta ha de ser la mateixa que s'ha enviat a l'organització.
  - Els animals no inscrits o que no passin pel punt de control no podran participar.
  - Els animals que no constin com registrats i inscrits en l'App de la Coordinadora no podran participar. Tampoc ho podran fer aquells que el veterinari o la veterinària consideri que no estan en les condicions oportunes de benestar per fer-ho.
  - L'organització si detecta qualsevol incompliment podrà prohibir la participació o retirar l'animal una vegada començada la festa
  - Es faran controls aleatoris amb analítiques per detectar sedants

4.3. Hora d'enganxar

- L'organització vetllarà perquè els participants puguin dur a terme les tasques de guarnir amb la major tranquil·litat possible, per això vetllarà perquè els espectadors no s'apropin als èquids durant aquest procés.
- Es guarniran els èquids amb calma, evitant crits estrebades.
- Una vegada enganxats es posaran els èquids al carro.
- En cap moment es poden deixar sols, sempre ha d'haver-hi una persona del grup vigilant.
- Els i les participants, esperaran el seu torn i seguiran les instruccions de l'organització.

5.Recorregut

5.1. Organització

- El recorregut ha d'estar ben senyalitzat i delimitat
- S'ha de comptar amb un grup de voluntaris que supervisin tot el desenvolupament del recorregut que hauran de portar un distintiu que permeti identificar-los.
- Ha d'estar tallat al trànsit rodat
- S'ha de preveure un recorregut el prou llarg, per donar cabuda a tots els i les participants i que no s'ajunti el cap i la cua.
- El recorregut ha de ser el més pla possible, en cas que hagi, pujades i baixades no poden superar el 6% de desnivell, un màxim d'uns 5 km i 3 hores de durada.

- Els terres lliscants s'han de protegir amb gomes i arena, si hi ha alguna reixa gran, s'ha de tapar.
- Es prohibeixen tota mena de sorolls estridents durant el recorregut, música forta, coets, trabucaires, etc.
- Si hi ha una banda de música, s'ha de posar al principi de la rua i separada prudencialment dels primers animals.
- S'evitarà en el possible les parades innecessàries, a no sé què siguin per compactar la rua.
- L'organització habilitarà una zona propera al recorregut perquè en cas d'urgència veterinària, el veterinari o la veterinària pugui fer la seva feina amb comoditat i apartat del públic i dels participants.
- L'organització tindrà unes lones preparades per poder delimitar una zona en cas d'accident dins la rua.
- L'organització haurà preà visat un camió grua per si fos necessari la seva actuació.

5.2. Participants

- Només poden participar els inscrits i que tinguin el corresponent dorsal.
- Han de complir en tot moment les indicacions dels voluntaris.
- Queda prohibit consumir alcohol abans i durant la rua.
- Queden totalment prohibides les agressions verbals o físiques tant dins del recorregut com fora del mateix.
- Si hi ha menors a sobre dels carros, hauran d'anar acompanyats d'un adult.
- Queda prohibit realitzar exhibicions amb els èquids durant el recorregut.
- Els Èquids han d'anar al pas.
- En les parades del recorregut els animals no es deixaran sols.
- Els èquids procedents d'hípiques, han d'anar acompanyats sempre d'una persona de l'hípica que supervisi el maneig del mateix.
- Tot aquell èquid que mostri signes d'estrès o estereotips durant la rua serà retirat d'aquesta.
- Es convidarà a abandonar la cercavila aquells cavalls que presentin signes de dolor, estres o en algun dels següents supòsits

1. Participants que vagin a fer espectacle
2. Cavalls en rollkur (cara darrera la vertical)
3. Cavalls invertits (cara en horitzontal o més amunt)
4. Cavalls nerviosos escala del 0 al 5 marxen a partir de 3
5. Cavalls coixos o amb ferides
6. Cavalls que presentin signes de dolor
7. Participants que incompleixin el protocol
8. Participants que prenguin alcohol
9. Muntura doble,
10. Participants que mostrin mal maneig i perjudiqui al cavalls
11. Participants que mostrin conductes poc apropiades
12. Comportaments de fugida
13. Serretes mal col·locades i serretes que produeixin ferida
14. Cavalls amb ferros excessius
15. Mals usos de elements com el bastó, la tralla, els esperons etc
16. Us d'esperons que no siguin de bola
17. Fusta o vara en cavalls muntats

6.Finalització

6.1. Desenganxar

- Important que a l'arribada al recinte els participants ocupin el seu lloc, i que en cap moment deixin sols els animals.
- La desenganxada es farà sense presses ni crits.
- Evitar que el públic s'apropi als animals, per tal d'evitar ensurts.
- Intentar que la càrrega dels animals sigui l'últim pas i així donar-los temps a reposar abans del viatge.

7. Tres Tombs recreació històrica

Per seguir caminant i sumar anys a la celebració dels Tres Tombs, creiem necessari que aquesta torni als seus orígens i que les entitats organitzadores prioritzin la qualitat de la festa per sobre de la quantitat. Pensem en què són els Tres Tombs i quina és la seva essència.

Com podem protegir la festivitat? Traient un nombre il·limitat d'èquids, carros i carruatges al carrer que donin tombs per una població un diumenge al matí, com el que fem tots quan sortim a enganxar o muntar en l'àmbit particular. O pel contrari mostrar al públic com era el transport de mercaderies i passatgeres el segle passat? Mostrar al públic una recreació dels Tres Tombs en el seu origen, no oblidem que eren la festa major de l'hivern.

Per aquest motiu hem creat tota una normativa extensa de vestimenta, guarniments i carruatges, per dividir la festa dels Tres Tombs en dos blocs. La recreació històrica i els participants de diferents disciplines sempre que compleixin amb la normativa volem dividir les rues en dues parts. La recreació històrica dels Tres Tombs i la gent que té un èquid i vol sortir a donar tombs, sempre que compleixin amb tots els punts d'aquest reglament. Per aquest motiu s'ha de posar unes normes pel que fa a la vestimenta, guarniments i carros, no oblidem que hem de donar imatge d'una tradició cultural.

Els Tres Tombs es dividiran en dues parts: Recreació històrica i altres

7.1. Vestimenta: (Vegeu Annex adjunts aquest protocol de cada població si hi ha)

7.1.1. Cavalls muntats recreació històrica

- Botes de muntar
- Pantalons de muntar
- Camisa blanca
- Camisa blanca i americana
- Vestimenta de traginer
- Vestimenta de rambler

7.1.2. Carruatges recreació històrica

- Sabates fosques,
- Pantaló, camisa i americana,
- Els ocupants del carruatge han d'anar igual que el cotxer.
- Si no van igual que el cotxer, han d'anar mudats i arreglats
- En resum, la gent ha d'anar elegant amb el que podríem dir el vestit dels diumenges

7.1.3. Traginers

- Sabata negra, pantalons negres, camisa, faixa i armilla
- Sabata negra, pantalons negres, brusa de rambler
- Pel que fa a la gent que va dalt dels carros de pagès el mateix, tant pel traginer com pels acompanyants.
- En resum vestit de pagès, hereu o pubilla

Comentari: No bambes de colors ni blanques, no texans, no gent no uniformada, etc

7.2. Guarniments

- Adequats a la mida del Cavall.
- No han de provocar ni ferides ni dolor.
- Han d'estar en bon estat, nets i amb les taxes brillants.
- Han d'estar ben col·locats.
- Les serretes han d'anar folrades.
- Pel que fa a la muntura i la brida cal que estigui neta, en bon estat de conservació i a la mida del cavall i a concordança de la vestimenta.
- Si es porten elements decoratius o dissuasius com bastons, s'ha de fer un bon us
- Queden prohibit els esperons que no siguin de toc i la fusta en tots els cavalls muntats

7.3. Carros

7.3.1. Carruatges recreació històrica

- Carruatges de passeig antics o rèpliques.
(no es consideren recreació històrica, jardineres, maratons, rodes pneumàtiques, xurquis etc).
- 12

7.3.2. Carros de pagès recreació històrica

- Si porten gent a sobre, han de portar estores.
- Tots els elements del carro han de funcionar bé.

7.3.3. Carros carregats recreació històrica

- Les càrregues han d'estar ben subjectes als carros.
- Les càrregues han d'estar ben anivellades.
- Les càrregues han de ser fidels al servei que realitzaven antigament.
- Les càrregues han de ser proporcional al nombre d'èquids que porta un carro.
- Es limita el pes del carro a dues vegades el pes de l'animal.
- Tots els elements del carro han de funcionar bé.

8.Tres Tombs Altres

8.1. Vestimenta

8.1.1. Cavalls muntats: (a no sé que l'organització indiqui el contrari)

- Equipaments de disciplines esportives
- Pantalons, botes, camisa, americana
- Uniformitat d'hípiques sempre que vagin tots iguals, pantaló, botes de muntar camisa, i armilla de l'hípica o jaqueta.

8.1.2. Carruatges: (A no ser que l'organització indiqui el contrari)

- Sabates fosques
- Pantaló, camisa i americana
- Botes de muntar
- Pantaló de muntar i camisa
- Els i les acompanyants han d'anar ben vestits
- Els xurquis amb cavalls petits o ponis, només podran anar nens a sobre i sempre que l'organització en permeti la seva participació

8.1.3. Carros de pagès

- Sabata negra, pantalons negres, camisa, faixa i armilla
- Sabata negra, pantalons negres, brusa de rambler
- Pel que fa a la gent que va dalt dels carros de pagès el mateix, tant pel traginer com pels acompanyants.
- En resum vestit de pagès, hereu o pubilla

Comentari: No bambes, no texans, no gent no uniformada, etc

8.2. Guarniments

- A la mida del Cavall
- Que no provoquin ferides ni dolor
- Que estiguin en bon estat, nets i amb les taxes brillants
- Que estiguin ben col·locats
- Les serretes han d'anar folrades

- Pel que fa a la muntura i la brida cal que estigui neta, en bon estat de conservació i a la mida del cavall i a concordança de la vestimenta
- Si es porten elements decoratius o dissuasius com bastons, s'ha de fer un bon us
- Queden prohibit els esperons que no siguin de toc i la fusta en tots els cavalls muntats

8.3. Carruatges (A no ser que l'organització indiqui el contrari)

- Jardineres amb rodes de goma
  - Maratons,
  - Xurquis
  - Carros amb rodes de goma que no siguin típics del territori
  - Altres
  - Els carros de pagès si porten gent a sobre han de portar estores
- En la mida del possible seria important no promocionar la participació de maratons i xurquis.

9. Mesures de control

9.1 Mesures de control del protocol

- La Coordinadora s'encarregarà de la gestió d'inscripcions de participants, que hauran de fer la inscripció mitjançant la web de la Coordinadora
- Supervisarà que les poblacions adherides aquest protocol el compleixin.
- Denunciarà davant qui pertoqui les males pràctiques.
- Assessorarà i donarà suport a les entitats.
- Promocionarà els Tres Tombs de Tarragona Adherits a la Coordinadora.
  - Donarà suport als municipis adherits en tot allò que necessitin (subvencions i documentació entre altres).

Correu coordinadora info@ctrestombs.com

Pàgina web on podeu trobar tota la informació www.ctrestombs.com

Federació Coordinadora Tres Tombs província Tarragona
G10570174

9.2. Normativa aplicable

- ✓ Protocol de la Coordinadora Tres Tombs a Tarragona
- ✓ DECRET 83/2012, de 17 de juliol, sobre regulació de certàmens i altres concentracions d'animals vius a Catalunya.
- ✓ Decret 112/2010, de 31 d'agost, pel qual s'aprova el Reglament d'espectacles públics i activitats recreatives.
- ✓ DECRET LEGISLATIU 2/2008, de 15 d'abril, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei de protecció dels animals. - DOGC. Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya - Legislación - VLEX 37865876
- ✓ Annexos específics de participació de cada població adherida a la Coordinadora

9.3 Annex tasques veterinari

Funcions del veterinari:

1 Abans dels Tres Tombs

Inspecció ocular dels animals participants.

- Bon estat físic
- Que no tinguin ferides
- Que no tinguin cap coixera detectables en una revisió ocular
- Que no mostrin signes de dolor o angoixa
- Comprovació dels documents

2 Durant els Tres Tombs

Suport a l'organització per detectar

- Nerviosisme
- Coixera
- Dolor
- Males conductes dels participants
- Suport i atenció en cas d'accident

3 En Finalitzar

- Realització de l'informe corresponent només en el cas que hagi hagut alguna anomalia durant la celebració

En cap cas el veterinari serà responsable de cap fet succeït amb els èquids abans durant o després dels tres tombs.

9.4 Annex requisits Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural

- Els animals: han de procedir d'instal·lacions correctament registrades (amb codi REGA).
- Els titulars de les instal·lacions han d'anotar al Llibre de registres de l'explotació el moviment dels animals (l'anada i la tornada dels èquids).
- Han d'anar correctament identificats i acompanyats del passaport.
- S'han de transportar en vehicles registrats.
- Han de disposar d'aigua d'acord amb les seves necessitats.
- Han de respectar la carrega màxima depenent del pes de l'animal, edat i condició corporal.
- S'han de complir les condicions mínimes per garantir el benestar dels animals

En el cas específic dels esdeveniments amb la presència d'èquids, classificats com "altres concentracions d'èquids" (com poden ser, per exemple, els tres toms):

- S'ha d'exigir un responsable de benestar animal, que ha de ser un/a veterinari/a, que en cas de detectar irregularitats en benestar animal, maltractament o patiment durant la celebració, haurà d'assessorar a l'organitzador de l'esdeveniment per tal de que aquest prengui les mesures correctores oportunes per garantir el benestar dels èquids.
- Previ a la celebració del concurs un/a veterinari/a ha d'emetre un certificat on consti la identificació dels cavalls on consti si l'animal és apte o no de l'animal per participar-hi.
- Posteriorment a la celebració del certamen, el/la veterinari/a, ha d'elaborar un informe indicant si algun animal ha sofert o no danys i/o sofriments, i en cas afirmatiu, es descriu les lesions, la causa i la gravetat.

12.1. Annex I, II, III extrets del Protocol de Benestar a la festa dels Tres Tombs, de Inti Veterinaris, Tonis de Taradell I FAADA

ANNEX I. Indicadors per valorar el benestar i el risc per la vida dels animals. Taula de valoració. Animals.

En cas que hi hagi la sospita que algun èquid que ha de participar en el passant tingui algun problema de benestar, es passarà el quadre d'indicadors i es puntuarà 0/1 segons presenti o no problemes. S'anotarà la puntuació en el quadre "Resultats". Només en el cas de que aparegui un sol resultat amb puntuació 1 l'animal no podrà participar en el passant o serà retirat.

Indicador	Criteri de benestar animal	Mesura	Puntuació	Resultat
Alimentació correcta	1	Absència de fam perllongada	Estat corporal Indicadors annex 0- Bon estat de carn. 3,4 valoració gràfica de la condició corporal 1-Animal lleugerament prim, molt prim o excessivament grossos . 0, 1, 2, 5 valoració gràfica de la condició corporal.	
	2	Absència de set perllongada	Plec cutani i color de mucoses 0- La pell torna al seu lloc ràpid i les mucoses són rosades 1- la pell triga a tornar al seu lloc i les mucoses són vermelloses, completament blanques o blaves.	
Bona salut	3	Absència de ferides	Ferides a la pell 0- Absència de ferides 1- Presència de zones sense pèl, i/o crestes, ferides superficials de >2cm, o extenses, amb o sense supuració.	
		Absència de ferides	Ferides a la boca 0- Absència de ferides, fissures, vermells a l'interior i exterior de la boca i mandíbules. 1- Presència de ferides, fissures, vermells a l'interior i exterior de la boca i mandíbules	
		Absència de ferides	Pels i bigotis 0- No s'han tallat pels dels bigotis i orelles. 1- S'han tallat els pels dels bigotis i/ o orelles	
		Absència de ferides	Guarniments 0- Els guarniments estan ben col·locats i no provoquen cap lesió, ferida o dolor a l'animal 1- Guarniments incorrectes	
	4	Bon estat general	Aspecte del pèl 0- Bon aspecte del pèl llis i espès al hivern i curt i brillant a l'estiu 1- Brut i mal aspecte general, apagat, amb clapes o descamació	
	5	Bon maneig	Presència de paràsits externs 0- No presenta paràsits externs 1- Presenta paràsits externs abundants (paparres, pols, etc.)	
5	Bon maneig	Forma i qualitat de les peülles 0- Aspecte correcte 1- Fissures, aspecte anòmal, sobre creixement, amb dificultat per caminar, amb o sense ferides, amb o sense coïresa.		
6	Absència de malaltia	Medicaments 0- NO s'han subministrat medicaments per alterar comportament o dolor 1- Si s'han subministrat medicaments per alterar comportament o dolor.		

		Absència de malaltia	Inflamacions	0- Estat físic correcte, sense inflamacions evidents. 1- Presente inflamació a alguna articulació, extremitat o part del cos.	
		Absència de malaltia	Dolor	0- L'animal NO presenta símptomes de dolor; [coixesa, expressió facial, comportament, palpació...] 1- L'animal presenta símptomes de dolor. [Coixesa, expressió facial, comportament, palpació...]	
		Absència de malaltia	Coixesa	0- Absència de coixesa 1- Coixesa lleu o sense recolzar una extremitat a terra	
		Absència de malaltia	Secreció nasal	0- Absent o lleugera i transparent 1- Moc espès	
		Absència de malaltia	Respiració	0- Normal, sense sorolls 1- Sorolls respiratoris, amb o sense dificultat respiratòria evident	
		Absència de malaltia	Ulls	0- Aspecte normal 1- Secreció ocular d'aspecte mucós, o/i ull tancat, o/i inflat.	
		Absència de malaltia	Signes de dolor còlic	0- Absents 1- Molt lleus/moderats o greus	
		Absència de malaltia	Signes neurològics	0- Absents 1- Convulsions, conducta compulsiva, conducta violenta	
		Absència de malaltia	Decúbit.	En cas que un animal caigui es retirarà immediatament, tant si es pot aixecar com si no.	
		Aspecte general	Signes de malaltia. Estat mental	0- actiu i elent 1- trist, decaïgut, apàtic, cap baix, immòbil.	
Comportament apropiat	7	Expressió de comportaments socials		0- Els animals estan tranquils 1- Els animals es barallen i estan nerviosos.	
	8	Expressió de comportaments patològics	Medicaments	0- NO es subministra cap medicament per alterar el comportament 1- S'ha subministrat medicament per alterar el comportament.	
		Expressió de comportaments patològics	Estereotípies	0- No presenta estereotípies 1- Presenta estereotípies	
		Expressió de comportaments patològics	Agressivitat	0- l'animal està tranquil 1- L'animal presenta símptomes d'agressivitat	
	9	Actitud general	Valoració de la conducta	0- Animal relaxat, sense por, estrès, amistos. 1- Animal amb por, animal que presenta un estat de pànic, por ansietat o estrès.	
		Actitud general	Valoració de la conducta	0- Animal relaxat, sense por, estrès, amistos, que es condueix amb facilitat i tranquil·litat. 1- Animal amb por, estat de pànic, ansietat o estrès i/o que té dificultats per a cominar de forma tranquil·la i esvera als altres.	

ANNEX 2. Indicadors per valorar el benestar i el risc per la vida dels animals. Taula de valoració Espais i Responsables.

En cas que algun d'aquests indicadors tingui resultat 1 l'èquid o èquids no podran participar en el passant. En cas que fossin indicadors referents a la organització i no es poguessin resoldre en el mateix moment quedaria anul·lada la festa.

Indicador	Criteri de benestar animal		Mesura	Puntuació	Resultat	
Abans del passant	1	Documentació de l'Animal	Xip	0-L'èquid està registrat amb un xip homologat i està registrat. 1- L'èquid NO disposa de xip homologat o no està registrat.		
		Documentació de l'Animal	Passaport	0-L'èquid té el passaport en regla. 1-L'èquid NO té el passaport en regla		
		Documentació de l'Animal	REGA	0-L'èquid prové d'una explotació registrada. 1- L'èquid prové d'una explotació NO registrada		
	2	Transport	Certificat Benestar Animal	0-El transportista té el certificat oficial de benestar animal. 1-El transportista NO té el certificat		
			Autorització	0-El transportista disposa de l'autorització corresponent i el transport està registrat. 1-0-El transportista NO disposa de l'autorització corresponent i /o el transport NO està registrat		
		Transport	Superfícies	0-El transport disposa de la superfície mínima reglamentaria. 175m2 1-El transport NO disposa de la superfície mínima reglamentaria.175 m2		
			Rompes	0-El pendent no superior a angle de 20° 1-El pendent superior a angle de 20°		
			Rompes	0-Disposa de sistemes de protecció per pujar i baixar sense risc ni dificultat. 1-NO Disposo de sistemes de protecció per pujar i baixar sense risc ni dificultat.		
		3	Trajecte	medicaments	0-NO s'ha subministrat medicaments abans del trajecte. 1- s'han subministrat medicaments abans del trajecte	
			Trajecte	Durada	0-La durada del trajecte no ha estat major de 2 hores 1-La durada del trajecte ha estat major de 2 hores	
	4	Zona arribada	Abeuradors	0-Hi ha abeuradors al lloc d'arribada . estan nets i son individuals per a cada cavall. 1-No hi ha abeuradors / no estan nets/ no hi ha suficients.		
			Espai descàrrega i espera	0-L'animal espera en la zona de descans un temps no inferior a 1 hora 1-L'animal espera dins el remolc o un temps inferior a 1 hora		

	5		Zona llatzeret	<p>0- L'espai disposa de zona llatzeret per a allotjar un èquid amb possibles problemes de salut.</p> <p>1- L'espai NO disposa de zona llatzeret per a allotjar un èquid amb possibles problemes de salut.</p>	
	6	Veterinaris		<p>0- Hi ha la presència de al menys 1 veterinari col·legiat amb autorització per retirar els animals que cregui convenient</p> <p>1- No hi ha la presència de cap veterinari col·legiat</p>	
	6	Veterinaris		<p>0- Es disposa d'un llistat de veterinaris clínics d'èquids.</p> <p>1- No es disposa d'aquest llistat.</p>	
Durant el Recorregut	7	Durada recorregut		<p>0- La durada del recorregut no és superior a 2 hores.</p> <p>1- la durada del recorregut es superior a 2 hores</p>	
	8	Seguretat	Desnivells	<p>0- El recorregut No té desnivells pronunciats</p> <p>1- El recorregut té desnivells pronunciats.</p>	
		Seguretat	Desnivells i perills	<p>0- S'han pres mesures perquè els cavalls no rellisquin o tinguin por durant el recorregut (tapar clavegueres o passos de vianants amb sorra, gespa artificial, etc.</p> <p>1- NO s'han pres aquestes mesures</p>	

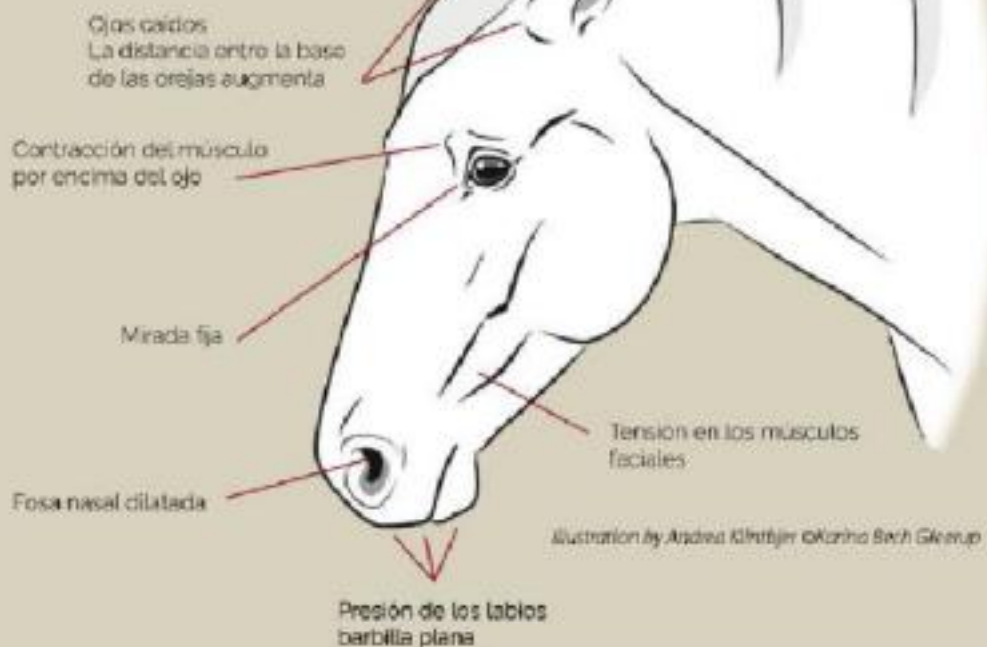
ANNEX 3. Quadres per interpretar el dolor d'un èquid a partir de les expressions facials,

Horse Grimace Pain Scale (HGS)					
Stiffly backwards ears			Orbital tightening		
					
Not present (0)	Moderately present (1)	Obviously present (2)	Not present (0)	Moderately present (1)	Obviously present (2)
The ears are held stiffly and turned backwards. As a result, the space between the ears may appear wider relative to baseline.			The eyelid is partially or completely closed. Any eyelid closure that reduces the eye size by more than half should be coded as "obviously present" or "2".		
Tension above the eye area			Prominent strained chewing muscles		
					
Not present (0)	Moderately present (1)	Obviously present (2)	Not present (0)	Moderately present (1)	Obviously present (2)
The contraction of the muscles in the area above the eye causes the increased visibility of the underlying bone surfaces. If temporal crest bone is clearly visible should be coded as "obviously present" or "2".			Straining chewing muscles are clearly visible as an increase tension above the mouth. If chewing muscles are clearly prominent and recognizable the score should be coded as "obviously present" or "2".		
Mouth strained and pronounced chin			Strained nostrils and flattening of the profile		
					
Not present (0)	Moderately present (1)	Obviously present (2)	Not present (0)	Moderately present (1)	Obviously present (2)
Strained mouth is clearly visible when upper lip is drawn back and lower lip causes a pronounced "chin".			Nostrils look strained and slightly dilated, the profile of the nose flattens and lips elongate.		

Cita Sorg: Dalla Costa E, Minero M, Lebelt D, Stucke D, Canali E, Leach MC (2014) Development of the Horse Grimace Scale (HGS) as a Pain Assessment Tool in Horses Undergoing Routine Castration. PLoS ONE 9(3): e92281. doi:10.1371/journal.pone.0092281

La expresión de dolor en un caballo

by Karina Bech Glerup

Imagen derecha:
Expresión de dolor

Imagen inferior:
Fosas nasales dilatadas

Imagen derecha:
Contracción del músculo por encima del ojo y la mirada tensada

Fotos de Karina Bech Glerup

horses and **people**
The best for your horse

Document redactat per la Coordinadora de Tres Tombs de la província de Tarragona, el setembre de 2021

Redacció setembre de 2021

1ª Actualització novembre de 2022

2ª Actualització febrer de 2023

3ª Actualització Octubre de 2023

4ª Actualització març 2024

Coordinadora Tres Tombs Província de Tarragona

Document d'obligat compliment per garantir un Tres Tombs de qualitat i respectuosos

Podeu sol·licitar els fuls d'inscripció i els annexos a les diferents poblacions al correu de la coordinadora info@ctrestombs.com

